

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdaje opoldne, večerje izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta 6 . 60 . . . 3 30
četrť leta 3 . 40 . . . 1 70
Posamične številke stanejo 10 vin.
Od 23. julija 1903. do preklica izhaja ob sredah in sobotah ob 11. uri dopoludne.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozitane ne pošiljamo ne ne oziroma.

Ogledi in posilnice se računajo po pet-šestih, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

•Vse za omiko, svobodo in napredek!• Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravišništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi n. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

•Gor. Tiskarna• A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Krojaska zadruga“--- propadla.

VII.

„Primorski List“ se je obregnil ob naš Hotel-Konsorcij na način, ki izživa dobri stvari na ljubo jasen odgovor. Ker sem imenoval „Krojasko zadrugo“ c o k l o na narodnem vozu, si je izmislil „P. L.“ slabo „Re-tourkutsche“ z jezikanjem proti konsorciju, ki je kupil hotel „pri Jeleni“ ter vodi v lastni režiji tudi hotel Südbahn. Ko je imenoval 7 konsortistov povsem brez potrebe z imeni, piše doslovno:

„Ako pa je napredek v Gorici pač le v rastočem številu trgovcev in obrtnikov, zakaj ti naprednjaki, katerih vsaki ima svojo trdno trgovino ali obrt, te nekaj tako obiskovane krčme niso dali kakemu krčmarju v najem, da se tako obrtni stan v Gorici pomnoži in tako pospeši narodni napredek. Zakaj naprednjaki te cikle (če tudi v obliki konsorcija) na narodnem vozu niso odpravili? Zato, ker upajo, da bodo iz klopotca izvalili piščanca ter si ga delili. Naprednjakom je pač vsaka zadruga, ki ne služi njihovim namenom in dobičkaželjnosti, cokla.“

Gospodje pri „P. L.“ gotovo niso tako kratkourni, da bi bili napisali te besede iz nezadolžene nevednosti, ne, jaz sem prepričan, da so si v svesti svoje — grde hudobije. Torej ne njim, marveč citateljem nekoliko razjasnila. Častiti citatelji naj se postavijo v duhu nazaj le do l. 1889., ko je začela 2. avgusta istega leta pometati nova metla, ki je vzročila cel preobrat v deželi. To so bili časi! Kaj smo bili tedaj Slovenci v Gorici? — Ničle, zaničevane in psovane povsod, na ulicah je bilo nevarno slovenski govoriti, trgovine in obrti malo ali nič, javnega lokala, kjer bi se zbirali, ni bilo nobenega boljšega v slovenskih rokah, narodnega ponosa skoro nič, celo rodoljubne rodbine so govorile nemški ali laški, ako so se le pokazale na ulici, — skratka: obupna revščina na vseh krajih in koncih.

Kolik preobrat v dobrem desetletju! Slovenci smo danes obćudovani v agiliti, podjetnosti in delavnosti; danes se že lahko ponosneje postavljamo — in brezskrbneje

moremo gledati v bodočnost, ako pojdemo dosledno in pogumno naprej po sedanjih poti. — In najznačnejši pojav našega velepomembnega napredka je prav — konsorcij, kateri si je privoščil „Prismojenec“ v svoji arogantni brezvestnosti.

Da bo brezvestna hujskarija dovoljno ožigosana, podajmo kratko sliko „Krojasko zadrugo“ in našega konsorcija.

Za čisto navadno stacuno je pokojni dr. Pavlica zbobnal v'up celo armado, ukrall ime „Krojaska zadruga“ ter postavil v življenje težek aparat, ki je imel že ob rojstvu v sebi kali nesrečnega konca. — Niti 30.000 kronic deležev niso zbobnali vkup, ker je cela vrsta klerikalnih korifej, ki nimajo niti po enega deleža, dočim so s sladkim govorjenjem preslepili najrevnejše sloje, da so dali od sebe zadnje groše, katere so si prihranili.

Na tak, skoro bi rekel sramoten način so zbobnali vkup do 30.000 K za — navadno gorisko botege! In to je bil naravnost škandal za desorganizacijo goriskih Slovencev v dobi, ko je dr. Gregorčič spremenjal v sebi Savla v Pavla ter se je pripravljajl nov razkol, ki je naše narodno in gospodarsko delo zopet poživil.

Da nam je bilo take stacune z manufakturami živo treba, to je gotovo; ko je bila ustanovljena, je takoj delala naravnost imenitno! — In za tako živo potrebo, ki je obetala krasen dohodek, je bilo treba bobnati vkup najrevnejše življe cele dežele, ni bilo trgovca, ki bi ustanovil tako trgovino bodisi sam ali v družbi s par tovaršči, in brez skrbi lahko trdimo, da taka trgovina bi bila danes prva v Gorici, postala bi v narodnogospodarskem pogledu agresiven sobojevnik za skupni naš ideal v tem mestu. — Namesto tega smo dobili bankerotni nestvor, ki ima danes deficita do 93.000 K, kateri upajo Centrifugi poravnati z bodočimi dobički, v kakoršne sami prav ne verujejo!

Kolik je razloček z našim konsorcijem. To, kar je izvršil ta konsorcij brez hrupa takorekoč čez noč, presega nestetokrat vrednost in pomen „Krojasko zadrugo“. Za tako gorisko botege je dandanes dovolj rojakov, ki bi jo ustanovili, — za tako veliki pod-

jetji pa, kakoršni je prevzel in vodi konsorcij, danes ne vidimo rojaka, ki bi imel dovolj podjetnosti, sposobnosti in kapitala. — Jaz vidim vesel znak naše moči v goriskem mestu, da se je moglo kar na tihem združiti le deset mož ter doseči narodu toliko pridobitev, ki daje našemu ljudstvu na odličnih mestih zavest, da... je na svojem. Več o tem ne rečem! Kdor ne pojmi velikanke važnosti, da sta oni dve veliki podjetji, kateri vodi konsorcij — v naših rokah, je bedak ali slepec.

Za tako veliki podjetji, ki zahtevati nekolikokrat več kapitala nego „K. z.“, se je združilo torej kar na tihem deset mož! Ali ni to vesel znak razstoče naše moči? Ni bilo treba bobnanja, kakor za „K. z.“, nobenemu revežu se ni treba bati za svoj težko prislužen groš, — marveč deset mož je zagotovilo potrebno glavnico, in le oni sami bodo na svoji koži čutili vse posledice, slabe in dobre.

Toda „P. L.“ se že boji, da bi ti dve podjetji ne dajali Slovincem kaj dobička! Dokler sta bili v krempljih plutjev, je bilo vse prav in dobro, — slovenskim rojakom pa podtika dobičkaželjnost in spekulativnost, jim že naprej zavida morebiten dobiček, ter bi torej najraje videl, da bi v par letih hudič vzel obe podjetji z desetorico konsortistov vred! Ako bo kaj dobička, ga sevedo ne ponesó v upravnništvo „P. L.“, in ako bo zguba, jo bodo zopet le sami trpeli.

Ko se je pokazalo, da bi bilo mogoče spraviti ptuje podjetje v naše roke, je došlo na moje povabilo 10 mož skupaj, da se posvetujemo, kako to izvršiti. Tri ure pozneje je bila kupcija že sklenjena na ime desetorice, kateri se o dobičkih niti sanjalo ni, marveč jo je prešinjala le zavest, da mora izvršiti to kupcijo...! — Zdaj pa prihaja „P. L.“ nad to desetorico z — dobičkaželjnostjo in spekulativstvom! — O, da bi bilo le mnogo takih spekulantov v Gorici, in nastali bi drugi časi! Glavna napaka slovenska je ta, da je med nami vedno premalo znanja, premalo podjetnosti, premalo kapitala, le revščina je zijala na vseh voglih, med nami pa se je kosatil in se še kosati šopirni tujec!

Ako si pa Slovenci le nekoliko pomagamo, da nismo revčki, pa prihruje tista prokleta slovenska zavist, ki ne privoščí sorojaku boljšega prigrizljaja! In ta zavist se zrcali v predalih klerikalnega trobilca!

Končno še to-le:

Konsorcij je iskal po vsem Slovenskem moža, ki bi bil sposoben, da bi prevzel gostilno „pri Jeleni“. Ni ga našel! — Naj bi nam ga preskrbel pa ljubeznivi „P. L.“, ko ima že tako dolg jezik! Ako je tudi klerikalec, da je le večak in ima potrebno glavnico za nabavo premičnin, pa ga konsorcij gotovo sprejme, ker nikdo konsortistov ni navdušen za lastno režijo, nikdo ne hrepeni po tistih dobičkih, katerih ne privoščí „P. L.“.

Da pa bomo povsem dosledni ter da klerikalcem privoščimo dobrote, katere naprednjaki sami radi uživamo, svetujem to-le: Gospodje klerikalci! O-nujte tudi vi trgovski konsorcij, da prevzamete dedščino „K. z.“ Vašemu konsorciju ni treba toliko glavnice kolikor našemu, ali vaš mora računati na večji dobiček nego naš. In glejte: mi vam tega večjega dobička ne bomo zavidali! Narobe: mi vas bomo podpirali, ker bomo radi priznali, da je požrtvovalno izvršil koristno delo, rešil jedno slovensko stacuno propada ter jo postavil na pravo trgovsko podlago. — Torej strani s flavzami, ustanovite konsorcij po našem vzgledu!

A. G—k.

V konklavi.

V petek popoldne so se zbrali vsi kardinali, katerih je navzočih v Rimu 62, v Vatikanu. Ob 4. so bili v Pavlinski kapeli, odkoder so odkorakali v Siktinsko. Tam je bilo že postavljenih toliko prestolov, kolikor je kardinalov. Ti prestoli so namenjeni za volilne seje. Vsi prestoli, razven Oreglijevega, so preoblečeni vijoličasto, Oreglijev zeleno, ker on edini je bil imenovan kardinalom že od papeža Pija IX. Tam so pomolili ter poklicala svetega Duha, na kar je imel poddekan nagovor, v katerem je priporočal kardinalom, naj kmalu izvolijo novega papeža te

Križarji.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Poljski pisal H. Sienkiewicz. — Posl. Podravski. (Dalje.)

Zbišek je bil že nemiren, končno pa se je napotil nalašč v Spihov, toda že za Seradcem je srečal Matijca in se z njim ob enem vrnil.

Stari vitez se je vrnil nekako čemerem, toda ko je izprašal Zbiška vse, kar se je za časa njegove odsotnosti zgodilo, in ko je slišal, da je vse dobro, se je nekoliko razvedril ter jel pripovedovati o svojem potovanju.

»Ali veš, da sem bil v Marburgu?»

»V Marburgu?»

»Kje neki drugje?»

Zbišek ga pogleda z začudenimi očmi, potem se nakrat vdari z roko po kolenu ter reče:

»O, za Boga. Toda jaz sem na to pozabil!»

»Ti si na to lahko pozabil, ker si že izpolnil svojo obljubo,« odvrne Matija, »toda ne daj Bog, da bi tudi jaz pozabil na svojo čast in svojo prisego! Ni pa tudi najin običaj, da se kaki reči odrečeva, in tako mi pomagaj sveti križ, da jaz ne odstopim od svojega namena, dokler mi še sapa ne zastane v pljučih.«

Tu se Matijcu nagubanči lice ter postane mrzko in grozno, kakoršnega je videl Zbišek v davnih časih pri Vitoldu in Skirvoillu, ko je imelo priti do boja s Križarji.

»Nū kaj? Ali se vam ni odzval?»

»Ne, ker ni sprejel dvoboja.«

»Zakaj ne?»

»Ker je postal veliki komtur.«

»Kuno Lichtenstein je veliki komtur?»

»Dā, in mogoče je celo, da ga izvolijo za velikega mojstra. Kdo vó to? On si že sedaj misli, da je knezom enak. Pripovedujejo takisto, da on vse vlada in da se vse zadeve križarskega reda vrté po njegovi glavi, in da veliki mojster brez njega ne prične ničesar. Kako bi naj tak odličnež sprejel dvoboj na poteptani zemlji? Samo smeja si nakopljesh.«

»Ali so se vam smejali?« vpraša Zbišek, kateremu se nakrat jezno zaiskré oči.

»Smejala se mi je kneginja Aleksandra v Plocku. Pojdite — je dejala — ter pozovite tudi rimskega cesarja! Njega — to je Lichtensteina — so pozvali tudi Črni Zaviš, Povala in Pašek iz Biskupic, toda on niti tem možem ni ničesar odgovoril, ker ne more. Ni brez poguma, toda on je redovnik ter zastopa odličen urad in dostojanstvo in misli na popolnoma druge stvari, ker bi se bolj pregrešil proti svoji časti, ako bi sprejel dvoboj, nego ako ga odkloni.«

»Ali kaj ste rekli vi na to?»

»Grozno sem se vznemiril ter sem rekel, da vse-kako le moram iti v Marburg, da morem potem reči pred Bogom in pred ljudmi: »Storil sem vse, kar je bilo v moji moči!« In poprosil sem kneginjo, naj mi izroči kako poslanstvo, naj me odpošlje s pismom v Marburg, ker sem vedel, da bi drugače ne prinesel svoje glave iz tega volčjega gnezda zdrave. V duhu

pa sem si mislil: On se ni hotel odzvati niti Zavišu, niti Povali, niti Pašku, toda ako ga pred samim velikim mojstrom, pred vsemi komturji in gosti pograbim za usta in mu brado izpulim, pa bo moral sprejeti dvoboj.«

»Da bi vas!« zakliče Zbišek navdušen.

»Kaj?« odvrne stari vitez. »Za vse se dobi pomoč, dokler še nosi človek glavo na vratu. Toda tu mi je gospod Jezus prikratil svojo milost, kajti nisem ga našel v Marburgu. Rekli so mi, da je odšel kot poslanec k Vitoldu. Nisem torej vedel, kaj naj storim, ali ga naj počakam, ali grem za njim? Bal sem se, da se ne bi srečala. Ker pa sem bil že poprej dobro znan velikemu mojstru in drugim, sem jim zaupal svojo tajnost, in oni so mi dejali, da je to nemogoče.«

»Zakaj?»

»Iz tega razloga, ki ga je navedla kneginja v Plocku. Ali veliki mojster je rekel na to. Kaj bi si mislili o meni, ako bi jaz od vsakega viteza v Mazoviji ali na Poljskem sprejel dvoboj? Nū, prav je imel, ker on bi že davno več ne tlačil trave. Začudila sta se oba, on in glavni upravitelj, ter sta se pomenkovala o tem za mizo pri večerji. Pravim ti, da je bilo, kakor bi sprožil sršene. Zlasti je med gosti takoj nastal krič: »Kuno ne more, pač pa moremo mi!« Izbral sem si tri, hoteč se z njimi boriti zaporedoma, toda veliki mojster je po dolgi prošnji do dovolil samo jednemu, ki se je tudi imenoval Lichtenstein ter je bil Kunov sorodnik.«

»Nū, in kaj se je zgodilo?« zakliče Zbišek.

na pristojna mesta, da pridemo do tretjega vlaka v pravem pomenu besede.

Od strani potnikov se izraža želja, da bi donášali na kolodvore k vlakom vodo in sadje. Marsikdo bi rad spil kozarec vode ali pojel malo sadja, zlasti sedaj v vročini, pa ni ne enega ne drugega. Kake krajarje bi se s takim prodajanjem tuintam le lahko zaslužilo.

Beneficenza italijana v Gorici vsako toliko časa malo podemonstruje z lepaki po mestnih zidovih. Njeni lepaki so bolj „radi lepšega“, ali pa morajo v oči sladka imena, katera tudi pri nas srčno radi vidijo, pa si prav ne upajo z njimi v javnost... Ti italijanski podaniki postajajo v Gorici skrajno predrzni, in nič bi ne škodilo, ako bi se jih poslalo nekaj zopet tje čez mejo!

Krajevna razstava v Vidmu. — V soboto so otvorili to razstavo, ki je sama na sebi lepa slika vsega, kar premore Videmska provinca. — Gorico je zastopal pri otvoritvi prvi podžupan Bombig, ki je imel čast in srečo, da je govoril celo z laškim ministrom Carcano, ki je imel za naše kraje... „cor-tezi parole“. Kdo ve, ali ni bil apetit se večji? Kaj pravite, gospod Bombig?! — Minister je govoril tudi s poročevalcem tržanskega „Piccolo“ ter imel „parole di simpatia per la nobilissima città italiana“. — Škoda, da ne vemo, ali ni naglašal, da ubožica ječi se vedno pod jarmom tujega tirana!!

Vse so naredili prav, kar ni prav, tega so krivi pa naprednjaki. — Centrifugarji pišejo in pišejo o Krof. zadr., ogibajo pa se, kakor hudič kriza, stvarne strani ter iščejo zaslombe le v tem: vse, kar so storili, so storili prav, vse je strogo zakonito, ako pa bo konec koncev neugoden, bodo krivi pa naprednjaki, kakor je po njihovi trditvi kriv sedanjega nevzdržljivega stanja bivši poslovodja, katerega proglašajo za naprednjaka. V zvrčanju krivde na druga rame so naši klerikalci mojstri. Pri tem se delajo dosledno lepe in nedolžne, ki storijo vse prav, in drznejo se ti trditi v obraz, da delajo vse zakonito in vse prav največ takrat, kadar je njihovo delovanje prav v največjem nasprotstvu z zakoni in so prepričani v svojem srcu, da ne delajo prav. V „Gorici“ od sobote smo čitali zopet dolg članek, ki je sestavljen po stari navadi: Centrifugarji so čisti, kakor zlato, vse so storili prav, kar ni prav, tega je kriv bivši poslovodja, in kar ne bo prav, tega bodo krivi pa naprednjaki — tako modrujejo po „Gorici“. Skrbno se ogibljejo vsakega stvarnega razpravljanja in pripoznanja, kam so privedli Kr. z., katero so oplenili ter jo spremenili v štacuno Centrifuge. Na stavljeno jim vprašanje, ali ima Centrifuga čiste namene s člani, ali vrne deleže ne gledé na to, kako se obnese trgovina v bodoče, se zvišajo po „Gorici“, kakor kaže. Pravijo, da izvrši Centrifuga sanacijo, kolikor je od nje odvisno, lojalno... če pa člani Kr. z. več verjamejo komu drugemu, pa lahko sklene

račune s Kr. z. Od nje odvisno?! Od koga pa je odvisno, ako ne od Centrifuge? Saj Kr. z. ni več, na njeno mesto je štopila štacuna Centrifuge. Kupčijo pa so naredili kar na lih, brez občnega zbora, nezakonito, kakor da bi to člane čisto nič ne brigalo.

Namesto da so sklicali takoj občni zbor, ko so se pojavile težave, katere bi se bile dale takrat brez dvoma kolikor toliko ugodno odstraniti, pa so strnili skupaj z glavami ter naredili tisto natečno kupčijo s Centrifugo — sedaj pa so tam, kjer so, v veliki zagati, iz katere bo najti težko povoljen izhod. Člani bivše Kr. z. citajo in citajo „Gorico“ ter iščejo pojasnila, kaj bo z njihovimi deleži — ali nikakega pomirljivega odgovora ne dobijo, marveč se jim kaže med vrstami vedno živje pred očmi strah, da so o svoje denarje. Naj pomirijo vendar tisto ubogo delavko v goriski okolici, ki je verjela prigrvarjanju gospoda duhovnika ter vložila v Kr. z. svoje težko prislužene krone, po številu 200. Ali ne pomirujejo nikogar, pač pa napovedujejo, da bodo krivi naprednjaki, ako bodo trpeli člani Kr. z. To je pa vrhunec brezvestnosti! Nikakega zagotovila, nikake zaveze, ki bi pomirjevala, ni iz njihovih ust, ali vendar trdijo, da imajo najboljše namene. Ali ako bi bili imeli le dobre, ne najboljše, namene, bi se bili držali zakona in pravil, ter rešili Kr. z. takrat, dokler je bil še čas. Ali tega niso hoteli, marveč so prodali Kr. z. Centrifugi ter pri tem tako kunšno manipulirali, da je bilo nakrat premalo blaga, nič denarja, dolga pa 118.000 K.

Zahtevali smo zagotovilo in obvezo, kake namene ima Centrifuga s člani, kaj bo z deleži, in ker niso dali take obveze, zahtevamo znova, naj povedo, kaj mislijo. Lovijo se okoli drugih reči, sumničijo druge in podtikajo, gospodje, govorite enkrat jasno sami o sebi! Prazne flavze ne morejo pomiriti članov Kr. z., govorite enkrat jasno in naravnost! Člani težko čakajo.

„Gonja“ proti Krojaški zadrugi. — „Gorica“ in „Prismojenec“ govorita v enomer o gonji proti Kr. z., katero gonjo delajo seveda naprednjaki! Ali od naše strani se ni nič „gonilo“ proti Kr. z., marveč smo le opazovali tiste manipulacije in tisti švindi, ki so uganjali s Kr. z. — klerikalci, in ko je prišlo do vrhuncu klerikalnega švinda, smo ga razkrili ter povedali vso resnico, kako so klerikalci gonili in gonili Kr. z. ter jo končno izgnali, da je ni več, odkrili smo, kako nezakonito so postopali in kako se pri tem niso niti ozirali na člane, marveč je kar par vsegomogčnih gospodov iz načelstva in nadzorstva Kr. z. provedlo „sanacijo“ na svoje roke, to se pravi Kr. z. so „izgnali“, za člane pa se niso niti pobrigali, in sedaj ko zahtevamo, naj povedo, kaj je z deleži, pa govorijo o gonji naprednjakov proti Kr. z. Naša „gonja“ obstoji torej le v tem, da smo odkrili svetu in prizadetim členom Kr. z. tisti švindi, kateri so z zadrugo vprizorili klerikalci proti-

zakonu in v nevarnost članov, katerih sedaj kar nočejo več poznati! V takem smislu bomo „gonili“ klerikalce vedno, naj se le pripravljajo.

„Centrifuga“ ostane zavarovana in se smeje“.... tako pišejo v „Gorici“ tisti hip, ko zvrčajo krivdo na naprednjake, ako pride do tega, da bodo trpeli člani Kr. z. veliko škodo. Oni ostanejo zavarovani in se smejejo.... s tako pisavo pa zatrjujejo, da pri kupčiji s Kr. z. so gledali le nase in tudi gledajo le nase, za člane Kr. z. jim ni nič mar, čeprav vse izgubijo. Te preganjajo k naprednjakom, lumparijo na njihov račun so naredili pa oni! Z debelimi črkami tiskajo, da ako bi se bilo to in to zgodilo, potem bi bili člani že a priori gotovi, da od vplačanih deležev ne dobijo niti vinarja nazaj. No, ker se pa to in to ni zgodilo, marveč so Centrifugarji z nekaterimi možmi iz načelstva in nadzorstva Kr. z. privedli v naročje Centrifuge, kaj pa je sedaj? Ali je sedaj gotovo, da dobijo člani Kr. z. svoje deleže? Ali ne dobijo niti vinarja nazaj?

„Gorica“ pripravlja tla, da bi verjeli ljudje, da so propada Kr. z. krivi naprednjaki, v številki za število. To kaže tudi včerajšnje. Ali tako neumnih ljudi ni. Niti v klerikalnem taboru tega ne verjamejo, marveč jedni bolj očitno, drugo bolj skrivno obsojajo vse te komedije, katere uganjajo izvestni življi s Kr. z. — in marsikateri med njimi je hvaležen „Soči“, da je odkrila vse mahinacije načelstva in nadzorstva Kr. z. ter Centrifuge, ki se sedaj pase na ostalini Kr. z. ter ima člane bivše te zadruge za norca, češ... Centrifuga je zavarovana in se smeje Vašim napotom!...

Ali še ni konec. Pride še dan — obračuna!

Laška surovost. — V nedeljo zvečer proti 8. uri je slo kakih 10 goriskih laških pobičev iz Št. Petra v mesto. Na poti so srečali dekleta, ki so šle domov. Ko so prišli do njih, so jih vstavljali ter prijemali, da so prestrašene bežale, jedna je skočila celo v jarek. Izgovarjali so pri tem grde, ostudne besede, kakršnih pač imajo po navadi polna usta. Blizu mitnice so srečali jedno samo, katero so obstopili, jeden jo je prijel ter govoril proti njej grde besede. Prestrašena se je izvila ter odsla.

Ti mestni laški pobiči pozabljajo, da se je treba obnašati doslojno povsodi ter kažejo svojo surovost, za katero pa utegnejo o prihlki dobiti zasluženo plačilo. Krepka za-usnica iz dekliske roke bi bila prav dobra lekacija za tiste nesramne frkove! Ako ti pobje o kaki drugi priliki s svojo surovostjo kaj skupijo prav po zaslužanju, potem pa bo vika in krika po laških listih, kaki da so — Slovenci! Tisti, ki izzivajo in dražijo, so vedno Lah! Ali nikdo naj ne pusti nemaščevanega niti jednega razžaljivega ali izzivajočega dejanja od strani Lahov!

Poskušen samomor. — V soboto zvečer so iskali v restavraciji na kolodvoru v

Gorici kuharico, ker je ni bilo od nikoder. Naposled jo je našel jeden izmed natakarijev v spalnici vso zbegano in blede kakor truplo. Poklicali so hitro zdravnika, ki je konstatiral, da se je hotela zastrupiti. Pozneje so je prenesli v bolnišnico, kjer se zdravi še sedaj. Kuharica je mlado in lepo dekle 20 let, doma s Cerkljanskega ter se imenuje Cilika Čelik.

„Kmetško bralno društvo“ v Biljah priredi v nedeljo dne 9. t. m. veselico s plesom in šalo-igro, pri kateri sodeluje pevsko in tamb. društvo „Naprej“ iz Dornberga, na dvorišču gosp. Fr. Vouka v Biljah. Začetek ob 4½ uri. Pri veselici in plesu svira prva-ska godba. Vstopnina: k veselici 40 vin., sedeži 20 vin., plesni venček obsegajoč 6 kom. velja 1 K. K obilni udeležbi vabi uljudno

Odbor.

Bralno društvo „Svoboda“ v Sta-remselu vabi na plesno veselico, katero priredi v nedeljo dne 9. avgusta pri Robiču v prostorih g. Ivana Volariča. Začetek ob 5. uri pop. Vstopnina: udje 1 K, neudje K 140. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Pod cesto je padel v nedeljo zvečer na poti v Grgar konj z vozom. Konj se je bil nekaj splasil, voznik ob vozu je spustil vajeti, na kar je šel voz s konjem pod cesto. Voz se je razbil, konj pa je ranjen na več krajih.

Tukajšnji brivci se organizujejo ter si ustanovijo brivsko zadrugo. V tako svrhu so imeli že več posvetovanj, kakor tudi glede delavnega časa za osobe in glede odredbe za nedeljski počitek.

Razglas dražbe. — Dne 25. avgusta t. l. ob 11. uri predpoludne vršila se bo na c. k. okr. glavarstvu v Tolminu javna dražba s pisanimi ponodbami za oddajo preložitve državne Koroske ceste v Podselu (političnem okraju Tolminskem) med km 0/90 — 3/90. Delo je cenjeno z zneskom od kron 29184.79.

Dotične, dobro zapetačene, z 1 K kolekovane ponudbe se morajo vložiti z jamčevino v znesku 1500 K najkasneje do dneva pred dražbo na zgoraj imenovanem c. kr. okr. glavarstvu v Tolminu, na katerem so razvidni v navadnih uradnih urah tudi tehnični sestavek in stavbeni pogoji.

Namestništvo ni navezano vsprejeti naj-nizjo ponudbo, temveč si pridržuje pravico, da izbere podjetnika; zato se zadrže vse dotične jamčevine, dokler namestništvo ne odloči v dotični dražbeni razpravi.

Zveza slovenskih posojilnic vabi na izvanredni občni zbor, ki se bodo vršil v soboto dne 8. t. m. ob 2. uri pop. v Narodnem domu v Celju. Dnevni red: 1. Prenaredba društvenih pravil vsled zakona od 10. junija 1903, drž. zak. št. 133. 2. Osnovanje denarne centrale za v „Zvezi“ stoječe zadruge. 3. Razni nasveti.

Opomba. Pri občnem zboru ima vsaka v „Zvezi“ stoječa posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po pooblaščenju. Udele-

okoliko Bogdanca so dohajali zlasti podložniki nemških vitezov iz Šlezije, ter se je izvedelo, da se tako godi povsod, zlasti v Mazoviji. Čeh, ki je gospodaril na Spihovem v Mazoviji, je poslal od tod nekoliko Mazurjev, ki so pribežali k njemu iz Prusije. Ti ljudje so ga prosili, da bi se smeli kot pešci udeležiti vojne, ker so se hoteli maščevati nad Križarji, katere so sovražili iz vse svoje duše. Ubežniki so pripovedovali, da so v Prusiji cele vasi zapuščene, ker so kmetje z ženami in otroci zbežali pod krilo mazoveških knezov.

Križarji so res obeščali vjete begunce, vendar pa niso mogli pridržati teh nesrečnikov, ki so rajše celo umrli nego bi ostali dalje pod njihovo oblastjo. Končno so jeli rojiti po vsej okolici razni pruski podložniki. Vsi so hiteli proti Krakovu, prihajali pa so iz Gdanska, iz Marburga, iz Toruna, da, celo iz daljnega Kraljevca in iz vseh mest. Med njimi niso bili samo berači, marveč tudi menihi, cerkovniki in razni samostanski služabniki, kleriki, da, celo duhovniki. Razume se, da so donášali novice o vsem, kar se je godilo v Prusiji, o bojnih pripravah, o vtrjevanju gradov, o posadkah, o najetih vojakihi in gostih. Govorili so, da so vojvode v vojvodskih mestih ter kraljevi svetniki v Krakovu zbirali in se posvetovali po cele ure, da so se zazlišavali in si zapisovali novice, katere so prinašali. Nekateri so se urno vračali v Prusijo ter se potem takisto urno vrnili nazaj. Prihajale so novice, da kralj in njegovi svetniki vedo dobro za vsak korak Križarjev.

Povsem nasprotno pa se je godilo v Marburgu. Neki duhovnik, ki je zbežal iz tega mesta, se je pomudil pri gospodi v Konecpolju in jej pripovedoval, da se veliki mojster Ulrik in drugi Križarji ne brigajo za novice iz Poljske in da so prepričani, da z jednim vdarcem zdrobé in ugonobé vse kraljestvo na

veke vekov, tako, da po njem ne bo ostalo niti sledu. Pri tem je ponovil besede velikega mojstra, ki jih je izrekel na gostovanju v Marburgu: »Čim več jih je, tim bolj po ceni bodo kožuhi v Prusiji.« Pripravljali so se na vojno veselo in ponosno, zanašaje se na svojo moč in na pomoč, katero jim pošljejo privrženci iz najdaljših krajin.

Toda navzlic vsem tem znamenjem in pripravam se vojna vendar ni bližala tako urno, kakor so si to ljudje želeli. Mlademu gospodarju v Bogdancu je bilo že tudi dolgočasno doma. Vse je bilo že davno pripravljeno; njegova duša je koprnela po slavi in po boju, zato ga je težila vsaka zamuda, in pogostoma je to očital stricu, prav tako, kakor bi bila vojna ali mir od njega odvisna.

»Obljubovali ste vojno tako za gotovo; rekli ste, da napočí gotovo, — toda vojne le ni.«

Matija pa mu odvrne:

»Ti si pameten, toda ne preveč. Mar ne vidiš, kaj se godi?«

»A kaj, ako pa kralj v poslednjem trenutku napravi drugače? Pravijo, da on noče vojne.«

»Noče je. Ali kdo je, ako ne on, vskliknil: »Jaz bi ne bil kralj, ko bi dovolil, da mi oni vzamejo Drezdenek!« Ali Drezdenek so Nemci vzeli ter ga še sedaj držé. Kralj noče, da bi se prelivala krščanska kri, vendar njegovi svetovalci, ki so kaj bistroumni možje, čutijo premoč na poljski strani ter pritiskajo Nemce k zidu. Rečem ti samo to, da bi se našel drugi vzrok, ako bi ne bilo Drezdenka.«

»Čul sem, da je še veliki mojster Konrad vzel Drezdenek, ali on se je vendar bal kralja.«

»Bal se ga je, ker je bolje poznal od vseh drugih

poljsko moč, vsekako pa ni mogel brzdati lakomnosti križarskega reda. V Krakovu so mi rekli: Stari von Ost, gospodar Drezdenka, se je poklonil ob onem času, ko so Križarji zavzeli Novo Marko, kot vazal našemu kralju, ker je ta zemlja bila že od pamtiveka poljska ter je hotel ostati pod poljsko oblastjo. Toda Križarji so ga pozvali v Marburg, ga napojili z vinom in dobili od njega podpis. Tu je torej kralju pošla potrpežljivost.«

»Nikako čudo n. — da mu je pošla,« zakliče Zbišek.

Matija pa dodá:

»Nú, to je tako, kakor je rekel Zimdram iz Maškovic. Drezdenek je oni kamen, na katerem se je spodtaknil slepec.«

»Ali kaj bi se zgodilo tedaj, ako bi Nemci vrnili Drezdenek?«

»Dobil bi se gotovo drugi kamen. Toda Križar ne vrne tega, kar je enkrat požrl, drugače če mu trebih razparaš. Bog daj, da se to zgodi čim najpoprej!«

»Ne!« zakliče očitno oveseljeni Zbišek. Konrad bi ga morda še vrnil, ali Ulrik nikakor ne. On je pravi pravcati vitez, na katerem ni nikakega madeža, vsekako pa je jako okruten.«

Tako sta se ondi razgovarjala med seboj, med tem pa so se razvijali dogodki, kakor se vali v propast kamen, ki se strklja popotniku na hribu izpod nog. —

(Dalje pride).

ti občnih zborov se sme pa tudi vsak član v „Zvezi“ stoječe posojilnice, toda le pri posvetovanju, ne pa pri glasovanju.

Izpred sodnice. — Pred sodniki je stal Peter Fabro, ki je bil okradel inženirja Batističa, kakor smo svoj čas poročali. Dobil je 5 mesecev trde ječe. Z njim zajedno je bil obsojen na 7 dni zapora Peter Scalle-ri, ker so našli pri njem neko reč, katero bil ukradel Fabbro, v isti noči, ko so ga aretirali.

1/4 vina s „Tempel“-vodo.

Slašten rezek okus! Vzbuja zmerno-srčno delavnost in pospešuje tisk.

Zahtevajte povsod rogaško vodo

„Tempel-vreloca“.

Žrtve vojaške vaje pri Bileku.

O tih žrtvah smo že obsirno govorili. — Vojna uprava huče vso krivdo zvaliti na polkovnika pl. Grünzweiga. S tako nakano pa se javnost ne bo in se tudi ne sme zadovoljiti. Res da je vsled stroge discipline mogoče poveljniku terorizirati ves polk, toda tu je bilo izjemno stanje. Kakor se je dokazalo v ogrski zbornici, vedli so se tudi ostali častniki naravnost surovo napram onemoglim vojakom. Suvali so jih s sabljami in nogami ter jih psovali s simulantii. Usodno vajo so morali napraviti celo bolehnii vojakii, ker se jim je že zvečer pred odpotovanjem zagrozilo, da bo vsak vklejen v zelezje, kdor bi se javil „marod“. Kako grozovita je bila ta vaja, vidi se najbolje iz izjave, ki jo je podal brambovski minister Kolosvary v ogrskem državnem zboru. Minister se je gotovo na vse načine trudil, da bi zadevo olepsal ter prikazal usodno vajo kot opravičeno z vojnege stališča. Ko je vojaštvo že korakalo 6 ur, napravilo naporno vajo v najhujši vročini po golem skalovju, plezati je moralo brez počitka kakor živina otovorjeno čez Vinko pri Novem Bileku. Vročina je narasla nad 50 stopinj, nikjer sence, nikjer vode. Dasi jih je že pod gero mnogo obležalo, ni se dovolil odmor baje zategadelj ne, ker je poveljnik upal, da bo onostran gore mogoče v senci potivati. Preko gore pa je prišel polk tako decimiran, kakor da bi se vračal iz izgnanih bitke. Grozen je bil prizor, ko je „korakal“ 12. polk v mesto Bilek. Deveta stotnjica je imela 5 mož, peta stotnjica 1, druga stotnjica se sploh ni vrnila. Obležala je s poveljniki vred na cesti. Vkljub temu je ukazal general, da so ti ostanki „mrtvaškega pohoda“ pred mesnimi vrati mimo njega defilirali ob „sviranju“ godbe. Pri godbi se je mučilo le 7 mož, ostali s kapelnikom vred so med potom obležali. Od celega polka je bilo na nogah le še kakih 100 mož. Cesta od Bilekom in Monko je bila takorekoč vsajena z vojniki. Najhuje označuje cinizem častnikov to, da so se takoj zbrali v kazini obedu ter si pustili celo od opesane godbe ves čas svirati poskočnice. Iz vsega tega se pač vidi, da za žrtve ne more biti odgovoren samo polkovnik Grünzweig, temuč vsi podrejeni poveljniki, vsi častniki in v prvi vrsti vojni zistem, ta moloh nedolžnih državljanov. Vojni službovnik pač zahteva varstvo denarja in mrtvega materijala, glede vojaka pa še vedno velja načelo, da je vreden samo 3 gld. „Handgeld.“ In proti temu se mora enkrat vsa javnost upreti ter zahtevati popolno zadoščenje in maščevanje za žrtve vojaškega cinizma.

Dunajska „Zeit“ objavlja dve pismi, poslani od dveh vojakov, ki sta se udeležila tega smrtonosnega marša. Našim čitateljem podajemo tu nekoliko glavnih momentov enega teh pisem.

Pismo pripoveduje najprej o hudi vročini, ki vlada sedaj v onih pokrajinah, in pravi:

„V ponedeljek dne 27. julija smo imeli tu 46 Reaumurjevih stopinj, to je 57,5° Celsius. — Omenjenega dne zjutraj na vse zgodaj so odsele čete (2 bataljona 12-ga pešpolka) iz Trebinj. Prisedsim v Mosko, jim je bilo javljeno istočasno, da se je prikazal sovražnik. Bilo je namreč določeno, da odide bileska posadka nasproti Trebinskim četam, s katerimi se je imela fingirati bitka. Utrujenii vojakii so morali takoj dalje po slabi jako skaloviti planjavi, ne da bi jim bilo mogoče preskrbeti si niti kapljice vode, akoravno so bili že sila onemogli radi hude žeje. Po končani fingirani bitki so morali vojakii zopet brez vsakega odmora na cesto, kjer

so bili brez vsake obrambe izpostavljeni zgočim solnčnim žarkom in tu zopet dalje proti Bileku. Mej Cepelico in Panikoin je javil neki zdravnik polkovniku, da je že zaostalo nekaj obbolelega mostva. To prijavo je pa polkovnik sprejel popolnoma hladnokrvno ter je ukazal trebentaču, naj zatrobi „Vorwärts“: naprej! Taki... v človeški podobi je bilo tega strašnega dne izročenih 800 mladeničev, katere je on na lahkomiseln način... Prisedši kolona v Cepelico, so se vojakii nadejali, da se tu odpotijejo in da se pretrže z vodo. Ta nada jim je dajala moči, da so vstrajali, a tudi tu so se varali, kajti morali so dalje, dalje proti smrti. Videli, da so začeli vojakii padati kakor muhe, je neki polkovni zdravnik, ki je ravnal z mostvom v smislu človekoljubja, naznanil se enkrat polkovniku, da je potreben dvehuren odmor. — Vendar se ni dalo njegovim besedam nikakega poslušala, in grdoba, ki sliši na ime Grünzweig, je tirala čete dalje. A pri tem se je poslužil izraza: „Naprej s psi, saj padajo le namenoma!“ Je-li mogoče govoriti o „zlobnem namenu“, ko je od 800 vojakov prišlo jih v Bilek le 200? Cesta iz Cepelice do Bileka bila je pokrita z mrtvimi, polmrtvimi in do skrajnosti izmučenimi vojniki. Od neke stotnije bilo je na nogah komaj še 6 mož! Pred našimi očmi so vojakii zaporedoma cepali na tla...

Na to pripoveduje pisec, kako so ljudje na vse možne načine pomagali izmučenim revežem, ki so od bolečin rjovelii kakor živali. Častniki pa se za vse to niso prav nič brigali in so mirno poslušali koncert ciganske godbe. V torek so pokopali trupla onih 15 umrlih vojakov. Vsa trupla so bila po glavi in prsih črna kakor oglje. Pogreba se je udeležilo vse tamošnje prebivalstvo in polkovnik pl. Grünzweig da je z uprav činičnim pogledom prisustvoval pogrebni slavnosti.

V drugem pismu, katerega je prejela „Die Zeit“, se pripoveduje, da je prvemu vojaku, ki se je na potu zgrudil na tla, zakričal polkovni zdravnik, „naj ne bo tako len in naj koraka še par ur“, stotnik pa mu je na to diktiral 5 dni strogega zapora, kar je vojak molče poslušal, ker je bil med tem že — mrtev. Ko se je tekom naslednje polure dogodilo še več slučajev smrti in je zdravnik priporočal polkovniku, naj zaukaže odmor, odgovoril mu je polkovnik, da tega ne stori in čeravno bi imelo od vsega regimenta le 50 mož dospeti v Bilek.

Razgled po svetu.

Ogrska. — Korupcija, katero je uvedel Khuen-Hedervary, je že zahtevala svojo žrtev. Tisti, ki je podkupaval, je bil Szapary, guverner na Reki, njegovo orodje pa je bil Dienes, ki je pobegnil ter se nahaja sedaj v Švici. Poslanec Olay je povedal parlamentarni preiskovalni komisiji, da ima dokaze za to, da je bil ministerski predsednik v zvezi z grofom Szaparyjem ter da so bili tudi že drugi poslanci podkupljeni. Zaslišan je bil tudi Szapary, ki je rekel seveda, da je delal povsem iz lastnega nagiba ter je izjavil, da on sam je krivec. Zaslišan je bil tudi Khuen-Hedervary, ki je rekel, da je res govoril s Szaparyjem, ki je v politiskih seteh pretiran, o korupciji pa je izvedel sele takrat, kakor ostali svet!

Khuen-Hedervary pojde baje ali danes ali jutri v Ischl, da izroči cesarju svojo demisiijo. Sodi se na sploh, da mora Khuen odstopiti. Grof Stefan Tisza in Wekerle sta poklicana baje brzojavno k cesarju v Ischl. Neodvisna stranka zahteva, da mora biti Szapary odstavljen tudi kot tajni svetnik, zahtevajo tudi, da mora vlada proti njemu začeti disciplinarno preiskavo. Sedaj pa kar nakrat proglašajo Szaparyja za — umobolnega!

Khuen-Hedervary se maščuje. — Ogrski trgovinski minister je odzvel puljski „Naši Slogi“ in zaderskemu „Narodnemu Listu“ poštni debit za dežele ogrske krone.

Dohodki papeževe bolezni. — Italijanski erar je pač imel vzroke moliti za dolgotrajno papežovo bolezen, kajti ves čas bolezni je imel brzojavni urad povprečno 8 — 15.000 lir na dan dohodkov. Na dan papeževe smrti je sprejel brzojavni urad 24.380 lir. Odposlalo se je 350.000 besed, izmed teh 45.000 na Francosko. Ob smrti kralja Humberta je zaslužil brzojav na dan samo 11.000 lir.

Stroški okupacije Bosne in Hercegovine. — Zasedenje Bosne in Hercegovine je stalo našo državo skupaj 270 milijonov kron. Takrat je bil minister zunanjih zadev grof Andrassy. Že pred okupacijo si je zagotovil grof Andrassy kredita 120 milijonov kron zaradi „mogočih bodočih dohodkov“. Za leto 1878 je z. hteval nadaljnih 83,4 milijonov kron in potem še 67,13 milijonov. Okupacija Bosne je torej stala našo državo ogromnega denarja, a vendar še Bosna dosedaj ni — naša in je še sploh veliko vprašanje, če se bo sploh kedaj priklopila avstro-ogrski monarhiji.

Umor in samomor. — V soboto zjutraj se je zgodil v Mariboru strašen slučaj. 55letni Jakob Živko, ki je prej skupno s svojo ženo imel kupčijo s perutnino v Mariboru, je sedaj živel ločeno od svoje žene. V soboto zjutraj je srečal svojo ženo, katero sta spremljala njen zet in njen 10letni unuk, in se začel z njo prepirati. Nakrat je potegnil revolver iz žepa in na cesti ustrelil svojo ženo, zadel jo je tako nesrečno, da je bila takoj mrtva. Živko je potem ustrelil tudi na svojega zeta, na kar je ta z 10letnim dečkom zbežal in naznanil žalostni dogodek prvemu redarju, ki ga je srečal. Med tem je bil Živko tudi sam nase ustrelil, a se ni dobro zadel. Kroglja ga je le malo oplazila na čelu in predla njegov klobuk. Ko je videl redarja, ki je v spremstvu Živkovega zeta in dveh zidarjev hitel proti njemu, je Živko tudi ustrelil na redarja ne da bi ga zadel in je potem zbežal. Na bregu Drave je na to sam sebe ustrelil v prsi. Postavil se je tako na breg, da je moral pasti v vodo. Ko je redar prihitel do brega, je videl, kako je Živko izginil pod vodo.

Ponemčevanje v Galiciji. — V Lvovu s 1. septembrom vstanovi prošl cerkve sv. Nikolaja P. Gorazdowski nemško ljudsko solo, na katero je že poklical nemške redovnike iz Strebersdorfa pri Dunaju. Vsi poljski časopisi prosta zaradi tega nenarodnega dejanja hudo obsojajo in ga naravnost imenujejo izdajalca, to tem bolj, ker se Gorazdowski na vse načine trudi, da bi čim več poljskih starišev pridobil, ki bi pošiljali svojo deco v njegov zavod. Navzlic jednodušni obsodbi njegovega početja vendar prošl Gorazdowski le vztraja pri svoji nameri in s podvojeno silo agitira za svojo nemško solo trdeč, da je za vsakogar nemški jezik nujno potreben. Na Poznanjskem se zapirajo poljski stariši in otroci v ječe, ker zahtevajo šolski pouk v maternem jeziku. V Lvovu pa snuje poljski katoliški duhovnik nemško solo, da se bodo tem lože poljski otroci germanizovali. — Ti katoliški duhovniki so pač povsod pri nas in pri drugih narodih ednaki. Narodni so samo takrat, ako jim to kaj nese in če je to v njihovem političnem interesu. Čim pa nimajo v tem oziru ničesar pričakovati, vržejo takoj narodnostno krinko raz obraz ter se pokažejo v svoji pravi podobi kot — črni internacionalci! Značilen dokaz za to je P. Gorazdowski!

Nova vojaška puška. — Inženier francoske mornarice, Laratte, je izumil novo puško, ki jo je predložil ministru mornarice. Ta puška je napravljena po popolnoma novem sistemu, posebno kar se tiče zatvornice in mehanizma. Nabaše se naenkrat s 23 patronami ter sploh jednostavno uporabljaja. Ni pa že znano, kako težka je nova puška in kako jo bo mogoče rabiti v vojni.

Denar v nogi. — Leta 1870. je bil neki gozdni čuvaj v Ardenih zadet od krogle. Kroгло so mu izvlekli, a vkljub temu se je rana vedno gnajila ter je sedaj po 33 letih bil mož v nevarnosti za življenje. Dr. Coulon je možu v svojem zavodu nogo preiskal ter izvlekel iz nje bakren novček za 10 centimov. Kroglja je gotovo zadela v možjevo denarnico ter mu zanesla denar v nogo.

Razne vesti. — Srbski uradni list je priobčil kraljevo naredbo, da kralj ne sprejme več nikakih daril ne iz Srbije ne od drugodi. — V Ljubljani se je vstrelil vojak-domobranec Anton Fijavs iz Loč na Štajerskem. — Z Bavarskega poročajo o velikih povodnjih, ki so napravile mnogo škode. — V Vidmu se je obesil bivši katoliški duhovnik Biasutti. Pravijo, da se mu je mešalo. — V Stubici na Hrvatskem so se pojavili novi kmetski nemiri. Iz Varaždina so poslali tje eskadron ulancev. V zadnjem času so bili v okolici Varaždina pogostoma požari.

Novoče vesti. — Sarto je bil izvoljen papežem s 50 glasovi, Rampolla jih je dobil

10, Goti 2. V soboto je imel Rampolla 29 glasov. — Kronanje papeža se bo vršilo dne 8. decembra letos.

Wilhelmov zeljiščni sok

že dolgo let priljubljen

sok proti kašlju

1 steklenico K 2-50,

poštni zavoj — 6 stekl. K 10

franko na vsako avstro-ugrsko pošto razpošilja

Fran Wilhelm, lekarnar

c. kr. dvorni zalagatelj

v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

V znak pristnosti je na omoči grb občine trga Neunkirchen (devet cerkev).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, vrši se pošiljatev direktno.

Učenca

za fotografsko stroko, kateri ima nad 14 let, biva v Gorici in zna deželne jezike, sprejme takoj

A. JERKIČ,
fotograf v Gorici.

Mala trgovina
se prevzame.

Ponudbe se prosijo na
upravnishstvo „So če“ pod
„Trgovina“.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva knjižico o teh boleznih. Dobiva se zastojn in franko v Schwannen-Apotheke, Frankfurt a. M.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče nirnberškega in drobnege blaga ter tkanin, proje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetlinjice. — Rožni veneli. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce pejmih s in trgih ter na deželi. 2 35-8

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, različne moke iz Majdičevega mline v Kranju, nadalje ima tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, goružice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po mernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Kutin,

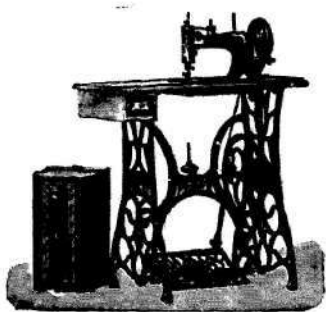
trgovec v Semenski ulici št. 1

v lastni hiši, kjer je Trgovska obrtna zadruga.

Ivan Bednařik
 priporoča svojo
knjigoveznico
 v Gorici
 ulica Vetturini št. 3.

Zahtevajte
 moj ilustrovani cenik z več kakor
 500 podobami od ur, zlatih, sre-
 brnih in muzikalčnih predmetov,
 katerega pošilja zastonj in poštne
 proste
Hanns Konrad,
 tvornica ur in eksportna hiša
 Most št. 249. — (Češko).

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najbolj.
 To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki
 navadno ni ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve, kako se upelje
 nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo po naši
 več kot 30-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se prepričali,
 da so res **Pfaffovi** šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uverili da se
 ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s **Pfaffom**.
Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še vedno
 brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo rabo in
 obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje
 (recamiranje) ter se poučuje brezplačno.
Pfaffovi šivalni stroji prekosijo na dobroti vsako tovarno.
 Jamči se za 10 let.
 Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati **Pfaffove** šivalne stroje.
 Zaloga **Pfaffovih** šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio šte. 1
SAUNIG & DEKLEVA.
 Popravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ulica 14.

Mizarska zadruga v Gorici (Solkan)
 Naznanja slavnemu občinstvu, gospodom trgovcem
 in založnikom pohištva, da ima
 veliko zalogo veliko zalogo
 izdelanega pohištva vseh slogov
 v Solkanu pri Gorici. v Solkanu pri Gorici.
 Naznanjamo, da smo prevzeli
 dosedanje trgovino pohištva tvrde
 Ant. Černigoja v Trstu, Via Piazza
 vecchia št. 1, katero bomo vo-
 dili pod enakim imenom.
 Kar ni v zalogi, se izvrši točno
 po naročilu v najkrajšem času.
 Cene zmerne.
 Delo je lično ter dobro osušeno.

Pašti, makaronom itd.
pravi se po slovensko
 testenine.
 Najboljšim testeninam pa se pravi
 „Ilirske testenine“.
 Gospodinj, ne zahtevajte tedaj po prodajalnicah pašte,
 ampak „Ilirskih testenine“, kakere se vdobe v škatlah
 po 1/2 in 1/4 kg.

Sprejema zavarovanja človeškega
 življenja po najraznovrstnejših kom-
 binacijah pod tako ugodnimi pogoji,
 ko nobena druga zavarovalnica.
 Zlasti je ugodno zavarovanje na
 doživetje in smrt z zmanjšujočimi
 se vplačili.
 Vsak član ima po preteku petih let
 pravico do dividende.

SLAVIJA
 vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
 Rezervni fond: 25,000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalija: 75,000.000 K.
 Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
 z vseskozi slovensko-narodno upravo.
 Vsa pojasnila daje:
 Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši
 Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje
 proti požarnim škodam po najnižjih
 cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
 kulantneje. Uživa najboljši sloves,
 koder posluje.
 Dovoljuje iz čistega dobička izdatne
 podpore v narodne in obšnoristne
 namene.

Dr. Marij Bresca
 kirurški zdravnik
 naznanja, da je otvoril svoj ambulatorij v
 pritličju hiše št. 8. na cesti Frana Josipa,
 kjer zdravi posebno bolezni v grlu nosu in
 ušesih. — Sprejema od 10—11 dop. in
 od 3—4 pop.

Karol Draščik
 pekovski mojster in sladčičar
 v Gorici na Kornu št. 3.
 Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
 birmance, torte i. t. d.
 Priporoča se slavnemu občinstvu za
 mnogobrojna naročila ter obljublja solidn.
 postrežbo po jako zmernih cenah.

Odlikovana kleparska delavnica

Artur Makutz
 v Gorici, Ozka ulica št. 1.
 izvršuje vsa naročila spadajoča v kleparsko
 stroko z največjo natančnostjo. — Izvršuje
 vpeljavo in popravo strelorodov.

Na Travniku št. 5.
 V ponedeljek 10. avgusta prične prostovoljna
dražba
 vsega blaga, nahajajočega se v manufakturni
 zalogi
 na Travniku št. 5.
 Krojačem se nudi lepa prilika.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga
 z neomejenim jamstvom v Gorici.
 Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2 %, — večje stalne, naložene najmanj na jedno
 leto, po 5 %. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube
 obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.
 Posejila daje na poročstvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali
 mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje
 Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih
 letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.
 Stanje 31. dec. 1902:
 Doležl: a) podpisani K 943.200.—
 b) vplačani 305.874.50
 Dosejila 1.248.171.07
 Dopolnilni zaklad 244.139.—
 Vloge 912.745.25

Anton Pečenko
 Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
 priporoča
 pristnabela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dal-
 matinskih in isterskih vinogradov.
 Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na
 vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56
 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.
 Cene zmerne. Postrežba poštena.

Rimske toplice v Tržiču
 (Monfalcone)
 in blatne kopelji
 priporočane po najboljših zdravnikih
 proti bolečinam v bedrih, revmatizmu,
 ženskim boleznim itd. itd.
 Dopolnilno zdravljenje: z elektri-
 citeto, tako zvano »tremolaterapia in
 masažo«. Posvetovalni zdravnik dr. G.
 pl. Camti.

Fran Bone
 v Gorici, Via Morelli št. 3
 popravlja stare in vlaga nove
sobne parkete.
 Cene po dogovoru.

Naznanilo.
 Podpisani naznanjam slavn. občinstvu,
 da imam razum pekarije v Gorici v Raščelju
 št. 29. tudi
ново pekarijo v Kanalu
 na glavnem trgu.
 Priporočam domačinom ter rojakom po
 soški dolini vedno sveži kruh vsake vrste.
 Nadalje sprejemam tudi od zasebnikov kruh
 v peko, katerega spečem po ugodnih cenah.
 Imam tudi zalogo moke raznih vrst, po ugod-
 nih cenah.
Jožef Valentincič,
 pekovski mojster v Gorici in v Kanalu.

Nova hiša
 poleg bodoče postaje Sv. Lucija
 se radi družinskih razmer odda
 v najem. — Natančnejši pogoji
 se dobijo pri Sv. Luciji hšt. 31.

Pozor!
 čevljarji, pohiševalci in trgovci.
 720 komadov jermenov za zvezati od 10-12
 kron samo pri Josipu Damaschek, Dunaj 11,
 Fürstergasse 7; Razpošilja se po povzetju.